

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра світової економіки

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА СУБ'ЄКТУ МІЖНАРОДНОГО
БІЗНЕСУ**

*(на матеріалах Українського національного комітету Міжнародної
Торгової Палати, м. Київ)*

Студента 4 курсу, 17 групи,
факультету міжнародної торгівлі
та права, спеціальності 292
«Міжнародні
економічні відносини»
спеціалізації «Міжнародний
бізнес»

підпис

Садовського
Андрія Андрійовича

Завідувач кафедри
світової економіки
д.е.н, професор

підпис

Дугінець
Ганна Володимирівна

Гарант освітньої програми
к.е.н., доцент

підпис

Лежепькова Вікторія
Геннадіївна

Київ 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ.....	5
1.1. Сутність та ключові характеристики інноваційної політики суб'єктів міжнародного бізнесу	5
1.2. Оцінка інноваційного потенціалу суб'єктів міжнародного бізнесу як основи його ефективної інноваційної політики.....	11
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОМІТЕТУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГОВОЇ ПАЛАТИ У ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ	20
2.1. Аналіз інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу	20
2.2. Напрями підтримки ICC Ukraine інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу.....	25
Висновки до розділу 2.....	29
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32
ДОДАТКИ.....	37

ВСТУП

Основою сучасного соціально-економічного розвитку країни і її конкурентоспроможності на міжнародних ринках є інноваційний потенціал, який служить передумовою для зростання і переходу суспільства в інформаційну епоху. Конкурентну перевагу отримують ті країни, умови діяльності в яких дозволяють максимально використовувати новітні технології. Слід зробити наголос на потенціалі країни, особливо важливо узагальнити можливості всіх вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу, описати теоретичні основи та ключові прикладні аспекти їх інноваційного потенціалу.

Актуальність даної роботи пояснюється тим, що в умовах глобалізації та постійного зростання конкуренції основою для формування конкурентоспроможності національних суб'єктів міжнародного бізнесу є інновації, які дають можливість країнам, що володіють інноваційними конкурентними перевагами, займати належне місце в світовому співтоваристві. Важливість для економіки становлять питання, які стосуються дослідження та прогнозування подальших перспектив інноваційного розвитку ключових сфер господарської діяльності. Тому, необхідно звернути увагу на комплексний характер можливостей подальших наукових розробок і досліджень, перспективу їх реалізації та ймовірний ефект їх дії на практика.

Об'єктом дипломної роботи є відносини між суб'єктами міжнародного бізнесу.

Предметом дипломної роботи є інноваційний потенціал суб'єктів міжнародного бізнесу.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів розвитку інноваційної політики суб'єктів міжнародного бізнесу.

Відповідно до визначеної мети виникає потреба у вирішенні таких завдань:

- 1) дослідження теоретичних аспектів поняття «Інноваційний потенціал» та аналіз уже існуючих праць;
- 2) оцінка інноваційного потенціалу суб'єктів міжнародного бізнесу;
- 3) аналіз інноваційного потенціалу вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу;
- 4) визначення напрямів підтримки ICC Ukraine інноваційного потенціалу вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу.

Під час написання даної роботи є важливим використання наступних методів: абстрактно-логічний – необхідний для визначення мети і завдань дослідження; статистико-економічний - для визначення інноваційного потенціалу підприємств, табличне та графічне подання отриманих результатів; порівняльний метод - для визначено відмінностей інноваційного потенціалу вітчизняних та іноземних суб'єктів міжнародного бізнесу; методи аналізу і синтезу - для надання рекомендацій та розробки напрямів підвищення інноваційного потенціалу вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

1.1. Сутність та ключові характеристики інноваційної політики суб'єктів міжнародного бізнесу

Однією із головних умов для того, аби відповідати сучасним науково-технічним та технологічним вимогам сьогодення і залишатися конкурентоспроможним є розвиток інноваційним шляхом. Основним поняттям, яке характеризує інноваційну діяльність будь-якого підприємства є його інноваційна політика. Пандемія, яка була спричинена COVID-19, тільки прискорила розвиток багатьох технологічних тенденцій, які і без того швидко набирали оберту. У зв'язку з цим інноваційна діяльність є ключовим фактором для виживання підприємства в теперішніх умовах ринку. Цілеспрямоване ведення інноваційної діяльності дає підприємству істотні переваги в порівнянні з конкурентами і збільшує, в кінцевому рахунку, прибутковість його діяльності.

Одним з головних базисів впровадження успішної інноваційної політики суб'єкта міжнародного бізнесу є наявний інноваційний потенціал. Цей термін складається із двох ключових слів: інновація та потенціал. Інновація з англійської перекладається як нововведення. Тобто, це ідея або новітній продукт в галузі техніки, технології, організації праці, управління, а також у інших сферах наукової та соціальної діяльності, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду. Поняття - інновація застосовується до нововведень у виробничій, організаційній, фінансовій, науково-дослідній, навчальній та інших сферах, до будь-яких удосконалень, що забезпечують економію витрат або створюють умови для такої економії. Інновація є кінцевим результатом інноваційної діяльності.

Слово «потенціал» з латинської означає сила, можливість, наявність сили, засобів для досягнення результату. Тому, поєднуючи ці поняття, отримуємо, що це можливість (сила) здійснювати, реалізовувати ідеї, нові продукти, технології з метою отримання прибутку та розвитку [28].

Поняття «Інноваційний потенціал» відносно нещодавно увійшло до термінів економічної науки як економічна категорія, однак його можна характеризувати виходячи з різних аспектів (Додаток А). Так, одні науковці трактують це поняття з позиції наявності ресурсів у процесі господарювання економічних суб'єктів, інші – з позиції готовності та здатності використовувати ці ресурси.

Питання ролі інновацій в національній економіці займало одне з важливих місць в дослідженнях вітчизняних та зарубіжних економістів. Так, Захарченко В.І., Корсікова Н.М. та Меркулов М.М. [8, с. 147] розглядають інноваційний потенціал як сукупність ресурсів, які безпосередньо беруть участь в інноваційному процесі, перебувають у взаємозв'язку, і факторів, що створюють необхідні умови для ефективного використання цих ресурсів з метою досягнення відповідних орієнтирів інноваційної діяльності і підвищення конкурентоспроможності підприємства в цілому. Український дослідник Войнаренко М.П. [6, с. 12] представляє інноваційний потенціал, як деяку критичну масу ресурсів господарюючого суб'єкта (інтелектуальних, науково-дослідних, інформаційних і т.д.), необхідну та достатню для його оптимального розвитку на основі постійного пошуку і використання нових сфер і способів реалізації ринкових можливостей, які відкриваються перед ним, що пов'язано з модифікацією існуючих і формуванням нових ринків збуту. Федулова Л.І. інноваційний потенціал визначає мірою готовності організації виконати завдання, що забезпечують досягнення поставленої інноваційної мети, тобто мірою готовності до реалізації проекту чи програми інноваційних стратегічних змін [28]. Радзівіло І.В. [11] розуміє інноваційний потенціал, як складну динамічну систему з одночасним урахуванням та поєднанням впливу факторів і чинників середовищ, внутрішніх та зовнішніх

можливостей і здатностей, ефективності їх використання, принципів своєчасності та стратегічної направленості підприємства.

Проаналізувавши теоретичне підґрунтя терміну «інноваційний потенціал підприємства», бачимо, що більшість науковців керуються так званим ресурсним підходом, тобто визначають інноваційний потенціал підприємства, як сукупність ресурсів або їх комбінацію. Деякі визначення ґрунтуються на структурному підході, виділяючи найчастіше такі основні елементи, як науково-дослідна, кадрова, інформаційна, матеріально-технічна, фінансова складові. Інші науковці застосовують процесний підхід, який ураховує цільову характеристику інноваційного потенціалу [28].

Так, у загальному вигляді під інноваційним потенціалом найчастіше розуміють сукупність усіх наявних матеріальних і нематеріальних активів підприємства, що використовуються в процесі здійснення інноваційної діяльності [7, с. 13]. Він містить усі ресурси, що в змозі забезпечити досягнення конкурентних переваг підприємства з використанням інновацій:

- матеріальні (матеріально-технічні)
- технічна база та оборотні активи інноваційної діяльності;
- фінансові – кошти, необхідні для виконання інноваційних процесів (власні, кредитні, бюджетні, інвестиційні),
- кадрові – працівники, які спроможні генерувати й ефективно реалізовувати нові ідеї
- інформаційні – сукупність різних видів наукової інформації, комп'ютерні системи, система захисту інформації, науково-технічна література, науково-технічна документація тощо;
- організаційні – наявна організаційна культура, концепція управління підприємством, організаційна структура управління, форми організації та управління інноваційною діяльністю.

Таким чином, інноваційний потенціал підприємства містить в собі такі складові: науково-дослідний потенціал (визначається чисельність персоналу, зайнятого в НДР і ДКР, витрати на НДР і ДКР, рентабельність власного

капіталу), техніко-технологічний потенціал (оцінюється стан обладнання, визначається рівень механізації та автоматизації виробництва), кадровий потенціал, фінансовий потенціал (оцінюється забезпеченість власними фінансовими засобами, можливість залучення позикових коштів, бюджетних коштів), організаційно-структурний потенціал (оцінюється експериментальна база, наявність досвіду, проведення НДДКР, забезпеченість підприємства спеціалізованими підрозділами). Для успішної реалізації інноваційного потенціалу необхідні всі ці складові.

Структура інноваційного потенціалу являє собою комбінацію трьох його складових: ресурсної, внутрішньої, результативної, які співіснують, взаємно передбачають і обумовлюють одна одну та виявляються у використанні як його "триєдина сутність".

Так, під ресурсною складовою інноваційного потенціалу розуміють можливість використання кожної одиниці ресурсу в інноваційному процесі. Підвищення інтенсивності інноваційної діяльності дозволяє збільшити ефективність використання ресурсної складової, а значить, і інноваційного потенціалу в цілому. Основним принципом виокремлення ресурсних елементів потенціалу є їх функціональна роль в інноваційному процесі. Ця складова включає у себе матеріально-технічні, інформаційні, фінансові, людські ресурси, які в свою чергу теж поділяються на частини, існуючі в безпосередньому зв'язку та взаємозалежності. Кожна зі складових грає важливу роль, впливаючи на якісну та кількісну оцінку інноваційного потенціалу.

Внутрішня складова інноваційного потенціалу - це своєрідний "важіль", який забезпечує дієздатність й ефективність функціонування інших його елементів. Вона представляє собою інститути - суб'єкти інноваційної діяльності, які забезпечують: внутрішні процеси інноваційної діяльності (винахід і виробництво нового продукту); безпосереднє впровадження нових технологій; взаємозв'язок об'єкта дослідження (підприємства) як з наукою, яка генерує прогресивні ідеї і вже оформлені інноваційні розробки, так і з ринком,

який споживає готовий продукт, а також методами, засобами організації управління течією інноваційного процесу.

Результативна складова відображає наслідок реалізації існуючої можливості, тобто той фактичний інноваційний продукт, отриманий в ході інноваційного процесу, тобто досягнутий рівень потенціалу. Доцільність виділення цієї складової підтверджується тим, що саме інноваційний продукт як результат інноваційних процесів обумовлює подальший не лише кількісний, але й якісний зріст інноваційного потенціалу системи (господарюючого суб'єкта). Він сприяє розвитку ресурсної складової, якщо це продукт, внутрішньої частини інноваційного потенціалу, якщо це здійснена інновація в самій інноваційній сфері. Він несе в собі потенційно нові можливості, виводить на новий рівень функціонування інноваційний потенціал у цілому. Результативна складова інноваційного потенціалу представляє собою цільову характеристику цієї категорії, що проявляється в потоках інноваційної продукції, головним чином забезпечуючи його відтворення.

Економічна оцінка ефективності використання інноваційного потенціалу повинна враховувати: новизну та перспективи наукових розробок; кількість запропонованих та реалізованих науково-технічних пропозицій; економічний ефект, отриманий в національній економіці від реалізації відкриттів і винаходів: якість і терміни проведення робіт; економію грошових і матеріальних ресурсів; підготовку наукового персоналу; практичний внесок у підвищення технічного рівня та техніко-економічних показників підприємств галузі порівняно з витратами наукових організацій; техніко-економічні показники запропонованих і освоєних у виробництві розробок порівняно з кращими зарубіжними зразками; кількість, значення відкриттів, винаходів і проданих ліцензій. Інноваційна активність промислових підприємств оцінюється за допомогою показників: кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, в тому числі за напрямками — дослідження і розробки (зокрема внутрішні НДР, зовнішні НДР); придбання

нових технологій, з них придбання виключних майнових прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, ліцензій, ліцензійних договорів на використання зазначених об'єктів; придбання машин, устаткування, установок; виробниче проектування, інші види підготовки виробництва для випуску нових продуктів, впровадження нових методів їх виробництва; маркетинг, реклама і т.ін.

Такий складний об'єкт управління вимагає специфікації концепції управління ним із метою досягнення системи цілей підприємства, у тому числі цілей управління інноваційним потенціалом. Оскільки підприємства як самостійні суб'єкти господарювання мають право обирати методи управління інноваційним потенціалом, то необхідно перш за все проаналізувати особливості існуючих підходів до управління крізь призму сутності інноваційного потенціалу. У сучасних умовах набули широкого використання три основних методологічних підходи до управління: процесний, системний і ситуаційний [28].

Таким чином, «інноваційний потенціал підприємства» є складним поняттям, яке включає в себе кількісний і якісний склад ресурсів, що використовуються під час створення та реалізації інновацій. Інноваційний потенціал підприємства повинен бути представлений як сукупність процесів, пов'язаних із здійсненням інноваційної діяльності в поточному та стратегічному періодах, що вимагають залучення як традиційних, так і інноваційних ресурсів, що використовуються для забезпечення інноваційного розвитку підприємства, в результаті чого створюється система нововведень або окремі інновації різного рівня.

Отже, інноваційний потенціал - це комплекс інтелектуальних, технологічних, науково-виробничих ресурсів, які існують в країні з відповідним інфраструктурним забезпеченням, які здатні генерувати нові знання, та ефективний механізм комерціалізації останніх. Інноваційний потенціал – можливість змін, вдосконалення, прогресу, це стимул до розвитку. Доказом цьому може слугувати таке явище, як дифузія інновацій. Таким

чином, використання нового обладнання (що є конкретним результатом інноваційного процесу) призводить до виготовлення нової продукції, яка, в свою чергу, виходячи на ринок, є джерелом, фактором подальших змін. У той же час, «ефект від тиражування інновацій зростає набагато швидше, ніж саме тиражування». Тобто все, що веде до інноваційного розвитку, має інноваційний потенціал. Він ніби існує між реальністю, яка його характеризує, і майбутнім, яке його визначає і в той самий час визначається ним. Інноваційний потенціал існує у прихованій формі, він здатний накопичуватись та розвиватись на власній основі в міру своєї реалізації. Розвиваючись, він сам виявляє ще кращі та перспективніші можливості до розвитку та є поштовхом до нього.

1.2. Оцінка інноваційного потенціалу суб'єктів міжнародного бізнесу як основи його ефективної інноваційної політики

Для оцінки інноваційного потенціалу, країни використовують різні методики, які складають статистику інновацій. Статистика інновацій являє собою галузь статистичного спостереження і досліджень, що швидко розвивається. Вона, як правило, включає в себе оцінку інноваційного потенціалу та/або інноваційної діяльності на мікро-, мезо- і макрорівнях. Результати проведених досліджень дозволяють складати рейтинг країн і регіонів, виходячи з рівня їх інноваційності, а також можуть бути використані для оцінки ефективності державної та регіональної політики в сфері інновацій.

З метою дослідження та порівняння інноваційної активності різних країн використаємо глобальні критерії, міжнародні індекси, які визначають місце і стан кожної країни у світовому інноваційному розвитку та їх внесок у світову економіку.

Одним із авторитетних світових рейтингів є «Глобальний інноваційний індекс» складений Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, Корнелльського університету та міжнародної бізнес-школою «Insead».

Дослідження проводиться з 2007. Дослідження знаходяться під державним управлінням і спрямовані на вивчення економічних процесів і проводяться щорічно. В 2020 році в рейтинг ввійшли 131 країна [22].

Оцінка Міжнародного інноваційного індексу є частиною великого дослідження, в якому розглядалися як комерційні результати інноваційної діяльності в країнах, так і активність урядів щодо заохочення та підтримки інноваційної діяльності в своїй державній політиці. Дослідження включало опитування більше 1000 керівників вищої ланки з компаній - членів Національної асоціацією виробників у всіх галузях виробництва, поглиблені інтерв'ю з 30 керівниками і порівняння «інноваційної привабливості» 110 країн і всіх 50 штатів США. Глобальний індекс інновацій складений з 82 різних змінних, які в свою чергу були об'єднані в два суб-індекса: «вхідний», для вимірювання ресурсів і умов проведення інновацій та «вихідний», для оцінки результатів інноваційної діяльності. Вони визначають місце країни у даному рейтингу і детально характеризують інноваційний розвиток країн світу, які перебувають на різних рівнях економічного розвитку [22].

Лідерами «Глобального індексу інновацій — 2020» стали Швейцарія, Швеція та США. В першу десятку також змогли потрапити Великобританія, Нідерланди, Данія, Фінляндія, Сінгапур, Німеччина та Південна Корея [23].

У 2020 році Україна посіла 45 місце в рейтингу Глобального інноваційного індексу. Україна досягла кращих показників у випуску технологічних нововведень (innovation output), ніж у інноваційних затратах (innovation input) в 2020 році. Цього року Україна посідає 71 місце за обсягами інноваційних затрат, що перевищує показник минулого року та вище порівняно з 2018 роком. Що стосується випуску інноваційних нововведень, то Україна посідає 37 місце. Ця позиція нижча порівняно з минулим роком та нижча порівняно з 2018 роком. Україна посідає 2 місце серед 29 економік з рівнем доходу нижче середнього. Україна посідає 30 місце серед 39 економік Європи [23].

Ще одним рейтингом країн за інноваційною активністю є Інноваційний індекс Блумберга (Bloomberg Innovation Index), що складається щорічно компанією Bloomberg L. P. Індекс Bloomberg класифікує країни на основі оцінки їхньої загальної здатності до інновацій. У 2021 році до Індексу Bloomberg увійшло 60 країн. Методологія розрахунку передбачає однакове зваження усіх показників [25].

Загальна оцінка для кожної країни може змінюватися від нуля до 100 в залежності від значення показників груп параметрів. В рейтингу країни порівнюються за наступними групами параметрів [25]:

- 1) інтенсивність НДДКР (внутрішні витрати на дослідження і розробки, відсоток від ВВП);
- 2) додана вартість обробного сектору (відсоток від ВВП та на душу населення);
- 3) продуктивність праці (ВВП і ВНД на працевлаштовану людину старше 15 років);
- 4) щільність високих технологій (кількість вітчизняних високотехнологічних компаній, відсоток від усіх компаній в країні і від високотехнологічних компаній в світі);
- 5) ефективність вищої освіти (охоплення населення вищою освітою, частка працівників з вищою освітою, відсоток випускників з дипломами з інженерних і точних наук від всіх випускників вузів);
- 6) концентрація дослідників (дослідники, включаючи фахівців з вченими ступенями, на 1 млн. населення);
- 7) патентна активність (кількість поданих і зареєстрованих патентних заявок, кількість діючих патентів на 1 млн. чол.; кількість патентних заявок на 100 млн. дол. ВВП і частка зареєстрованих заявок від загальносвітової кількості).

Найвищі позиції в рейтингу Інноваційного індексу Блумберга займають Південна Корея, Сінгапур та Швейцарія. В першу десятку також змогли потрапити Німеччина, Швеція, Данія, Ізраїль, Фінляндія, Нідерланди та

Австрія (див. Додаток Б). Україна зайняла 58 місце в щорічному рейтингу інноваційних економік за версією видання Bloomberg (Bloomberg Innovation Index), втративши дві позиції в порівнянні з 2020 роком [25].

Наступний показник - валові внутрішні витрати на НДДКР. Вони визначаються як загальні витрати (поточні та капітальні) на НДДКР, що здійснюються усіма компаніями-резидентами, науково-дослідними інститутами, університетськими та державними лабораторіями всередині країні. Він включає НДДКР, що фінансуються з-за кордону, але виключає внутрішні кошти на НДДКР, що здійснюються поза вітчизняною економікою. Цей показник вимірюється в постійних цінах у доларах США або у відсотках до ВВП, використовуючи 2010 базовий рік та паритети купівельної спроможності [24]. Рейтинги країн за даним показником за 2009-2019 рр. наведені в Додатку В та Додатку Г. Динаміка країн-лідерів за витратами на НДДКР за 2015-2019 рр. зображено на рис. 1.1.

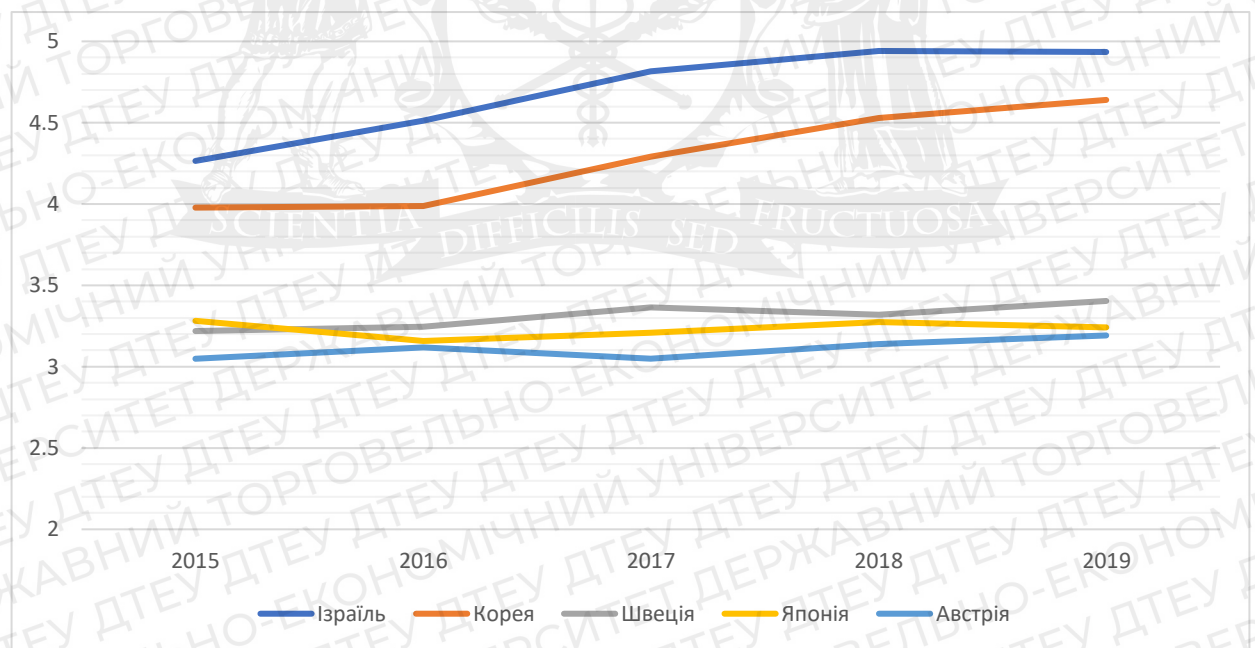

Рис. 1.1. Динаміка країн-лідерів за витратами на НДДКР за 2015-2019 рр. (% від ВВП)

Джерело: Organisation for Economic Co-operation and Development [24]

Як бачимо, лідерами за витратами на НДДКР у % від ВВП у 2019 році стали Ізраїль, Корея, Швеція, Японія та Австрія. Їх динаміка за даним показником протягом 2015-2019 років наведена нижче.

Оскільки розрахунок у % від ВВП не відображає повної картини, варто обрахувати це у єдиній валюті – доларах США. Найбільше витратили на НДДКР США, Китай, Японія та Німеччина. Так, варто зауважити, що у 2019 році витрати США та Китаю на НДДКР були більшими за витрати усіх країн-членів ЄС (див. рис. 1.2).

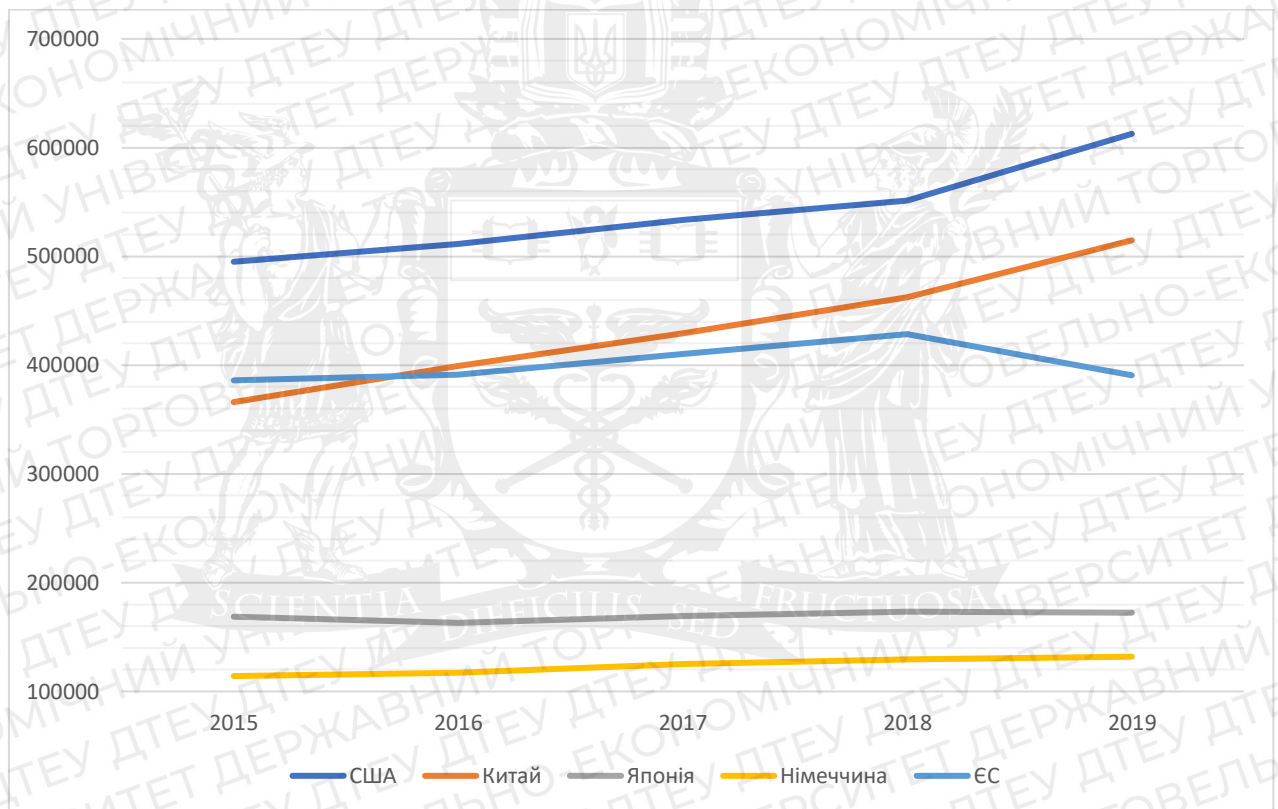

Рис. 1.2. Динаміка країн-лідерів за витратами на НДДКР за 2015-2019 рр.
(млн дол. США)

Джерело: Organisation for Economic Co-operation and Development [24]

Порівняймо витрати на НДДКР країн та міжнародних корпорацій. Для цього використаємо рейтинг 1000 найбільших публічних компаній світу за загальним обсягом витрат на R&D - Global Innovation 1000, який складається дослідницькою компанією Strategy& [26].

Цей рейтинг, а також статистичні огляди і аналітичні коментарі, які його доповнюють, протягом багатьох років є одним з найбільш авторитетних

джерел інформації про загальний стан інноваційного здоров'я світової бізнес-спільноти [26].

За оцінками аналітиків Strategy&, на частку публічних компаній, що входять в рейтинг Global Innovation 1000, припадає приблизно 40% витрат на R&D в усьому світі, включаючи як приватні, так і державні джерела [26].

Двома секторами-лідерами за показником середньої інтенсивності витрат на R&D як і раніше залишаються софтвер і інтернет (14%), а також біотех/фармацевтика (11,4%).

Рейтинг найбільші 20 компаній за витратами на НДДКР у 2018 році наведено нижче на рис. 1.3 [26].

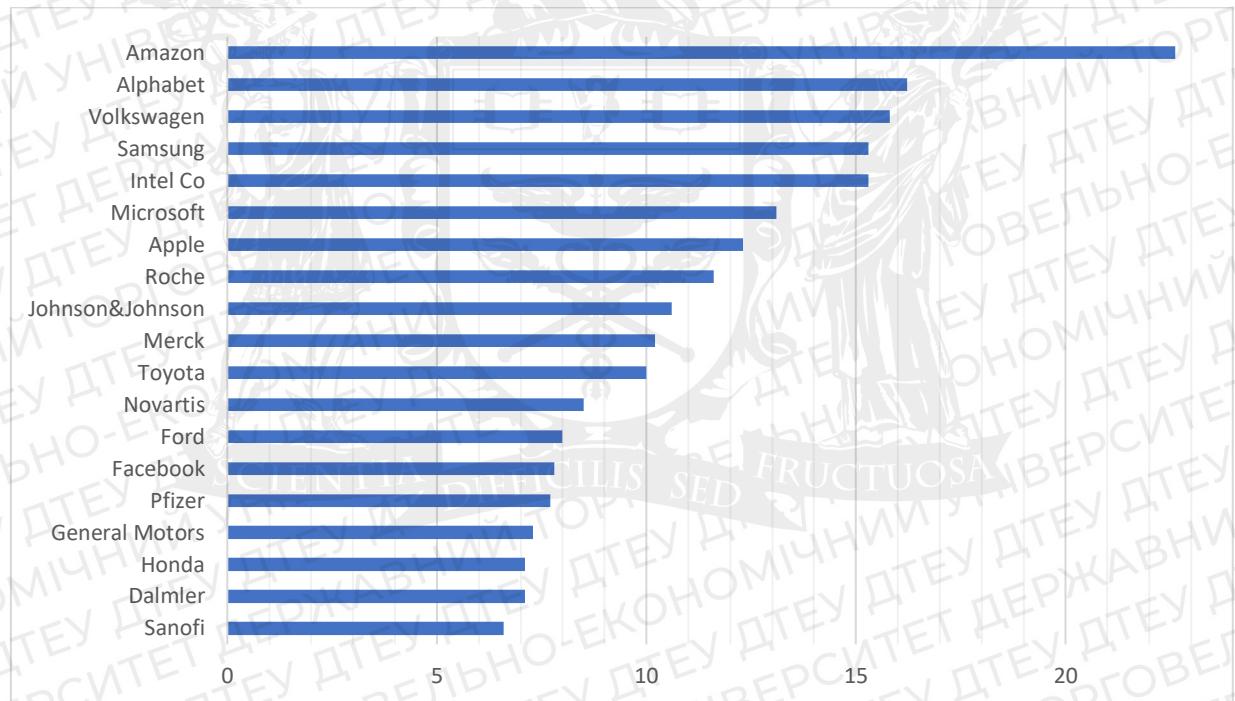

Рис. 1.3. Рейтинг 20 компаній з найбільшими витратами на НДДКР в 2018 році (млрд. дол. США)

Джерело: Strategy& [26]

Як видно з графіку, найбільше на НДДКР витратила компанія Amazon - найбільша у світі за обігом компанія, що продає товари та послуги через Інтернет (22,6 млрд дол. США), що є більшими, наприклад, за витрати Іспанії у цьому ж 2018 р (21,87 млрд. дол. США). Тобто, можна зробити висновок, що ТНК та великі компанії становлять вагомий внесок у розвитку інновацій.

Найбільший в рейтингу Global Innovation 1000 2018 року американських компаній (340), в першій сотні їх 39, а в першій десятці – сім, їх сумарний внесок у велику інноваційну скарбничку склав 329 млрд доларі [26].

Загальна кількість європейських компаній в останньому списку зросла майже на 7% - з 235 до 252.

Як і раніше, великою кількістю компаній представлена в глобальному інноваційному рейтингу Японія - 160, 15 з них входять в топ-100, а найвища - 11-е - місце у Toyota Motors. Третє місце, не враховуючи європейські компанії, займають компанії Китаю – 145.

Оскільки без інвестицій інновації неможливі, варто дослідити список країн, які інвестуються найбільше. Для цього звернемося до щорічного World Investment Report, який видається UNCTAD. Він допомагає в моніторингу глобальних та регіональних тенденцій ПІІ та документує розвиток національної та міжнародної інвестиційної політики. Рейтинг країн, які приймають найбільшу кількість інвестицій наведено нижче на рис. 1.4.

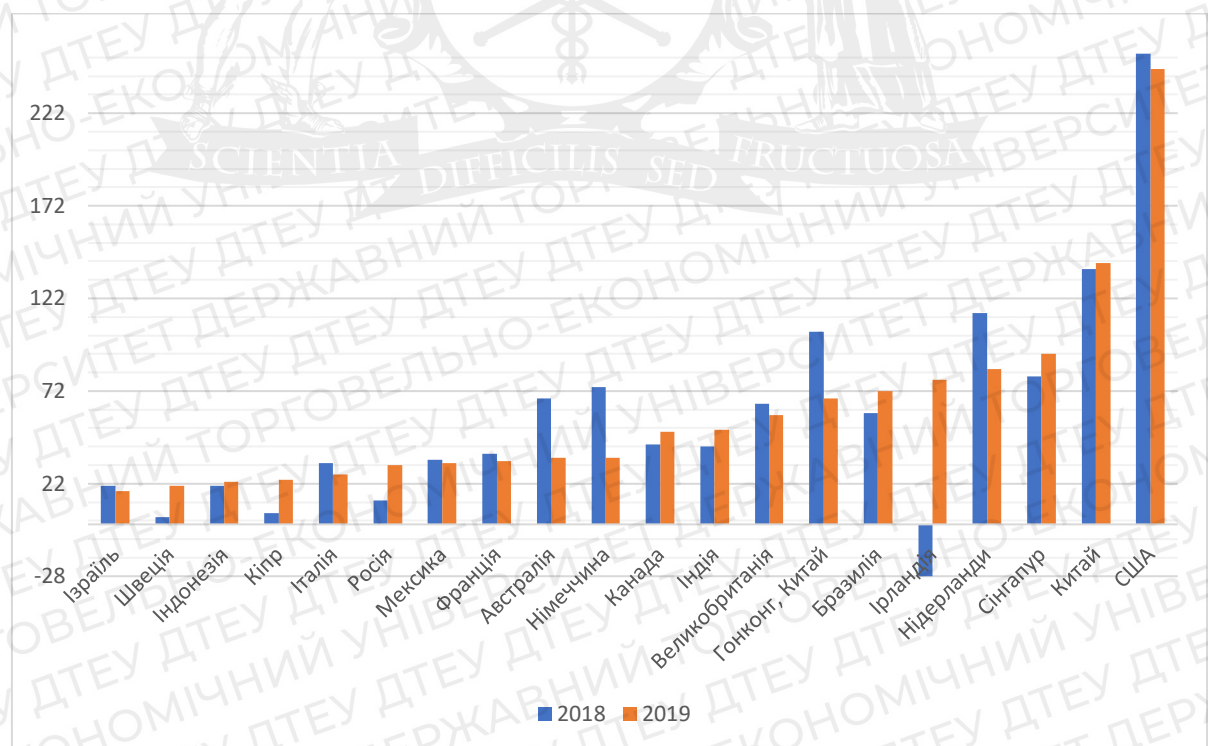

Рис. 1.4. Топ-20 країн, що приймають прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в 2018-2019 рр. (млрд. дол. США)

Джерело: United Nations Conference on Trade and Development [27]

Як бачимо з графіку ті країни, які найбільше витрачають на НДДКР, тобто на розвиток інновацій, отримують і найбільше інвестицій. Так, наприклад, США, Китай, Німеччина є лідерами, як і за витратами на проведення інноваційної діяльності, так і за кількістю інвестиційних потоків, спрямованих в країну.

Таким чином, можна зробити висновок, що факторами, які впливають на інноваційний потенціал є:

- 1) вибір державної інноваційної політики. Законодавчо-нормативна база повинна бути спрямованими на стимулювання інноваційних процесів і підтримку науково-технічних розробок.
- 2) розробка стратегії економічного розвитку,
- 3) стимулювання інвестицій, адже вони є джерелом і рушійною силою науково-технічного прогресу.
- 4) демографічні, природні, культурні та ін. фактори.

Якщо всі ці фактори є позитивними, то вони сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності національної економіки, прискоренню розвитку високотехнологічних галузей промисловості, підвищенню якості робочої сили та життєвого рівня населення.

Висновки до розділу 1

Одним з головних базисів впровадження успішної інноваційної політики суб'єкта міжнародного бізнесу є наявний інноваційний потенціал - важливе поняття для будь-якої організації, компанії, чи країни в цілому. «Інноваційний потенціал» є комплексним поняттям, яке включає в себе кількісний і якісний склад ресурсів, що використовуються під час створення та реалізації інновацій.

Національний інноваційний потенціал відноситься до здатності країн виробляти та використовувати нові продукти, послуги, системи або процеси протягом тривалого періоду часу.

Інноваційний потенціал організації відноситься до спроможності однієї організації чи компанії виробляти та використовувати нові продукти, послуги, системи чи процеси протягом певних періодів часу.

Дослідження міжнародних індексів інноваційної активності дає змогу визначити конкурентоспроможність, як окремої міжнародної компанії, так і в цілому економіки країни на міжнародних та регіональних ринках. Аналіз цих індексів допоможе у плануванні та коригуванні подальшої стратегії інноваційного розвитку.

РОЗДІЛ 2. РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОМІТЕТУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГОВОЇ ПАЛАТИ У ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

2.1. Аналіз інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу

В останні роки стає все більш зрозумілим, що розвиток економіки країни в цілому та в розрізі окремих її регіонів залежить від активності ведення інноваційної діяльності вітчизняними підприємствами, тобто суб'єктами міжнародного бізнесу.

Аналіз інноваційної діяльності дозволяє охарактеризувати найбільш успішні напрями інноваційної діяльності, що здійснюються фірмами, підприємствами та організаціями, визначити причини невдалих спроб ведення інноваційної діяльності та виявити невикористовувані резерви наявного інноваційного потенціалу. Таким чином, аналіз інноваційного потенціалу дає змогу визначити найбільш ефективні напрями інноваційної діяльності та сформувані оптимальні інноваційні стратегії.

Стратегічний аналіз інноваційного потенціалу надає інформацію про найбільш привабливі варіанти інноваційного розвитку при розробці стратегії розвитку підприємства. Інноваційний розвиток підприємства має сприяти збільшенню власного капіталу, вартості бізнесу, конкурентоспроможності та інвестиційній привабливості.

Аби проаналізувати інноваційний потенціал вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу, звернемося до даних Державної служби статистики України, зокрема до щорічника «Наукова та інноваційна діяльність України».

Відповідно до методологічних пояснень Державної служби статистики України інноваційно активним вважається підприємство, яке займалось інноваційною діяльністю (розробляло чи впроваджувало нові або

вдосконалені продукти та інноваційні процеси) упродовж певного періоду спостереження. Інноваційною є продукція (товари, послуги), яка виробляється (буде вироблена) в Україні вперше, або якщо не вперше, то порівняно з іншою аналогічною продукцією, представленою на ринку, є конкурентоздатною і має суттєво вищі техніко-економічні показники. Інноваційна продукція (товари, послуги) розподіляється за рівнем новизни на нову для ринку, на якому працює підприємство, або нову лише для самого підприємства [30].

Так, наприклад, бачимо, що станом на 2019 рік в Україні 782 інноваційно активних промислових підприємств. Це число є більшим, ніж за попередні два роки, але менше, ніж було до цього. Так, в 2012 в Україні налічувалося 1758 інноваційно активних промислових підприємств, що є найбільшим показником за останні десять років. Але, якщо перераховувати у % до загальної кількості промислових підприємств, то 2019 році це значення становило всього лише 15,8%, що є найменшим показником з 2011 року. Упровадженням інновацій у 2019 році займалося 687 підприємств, або 13,8% обстежених промислових підприємств (рис. 2.1).

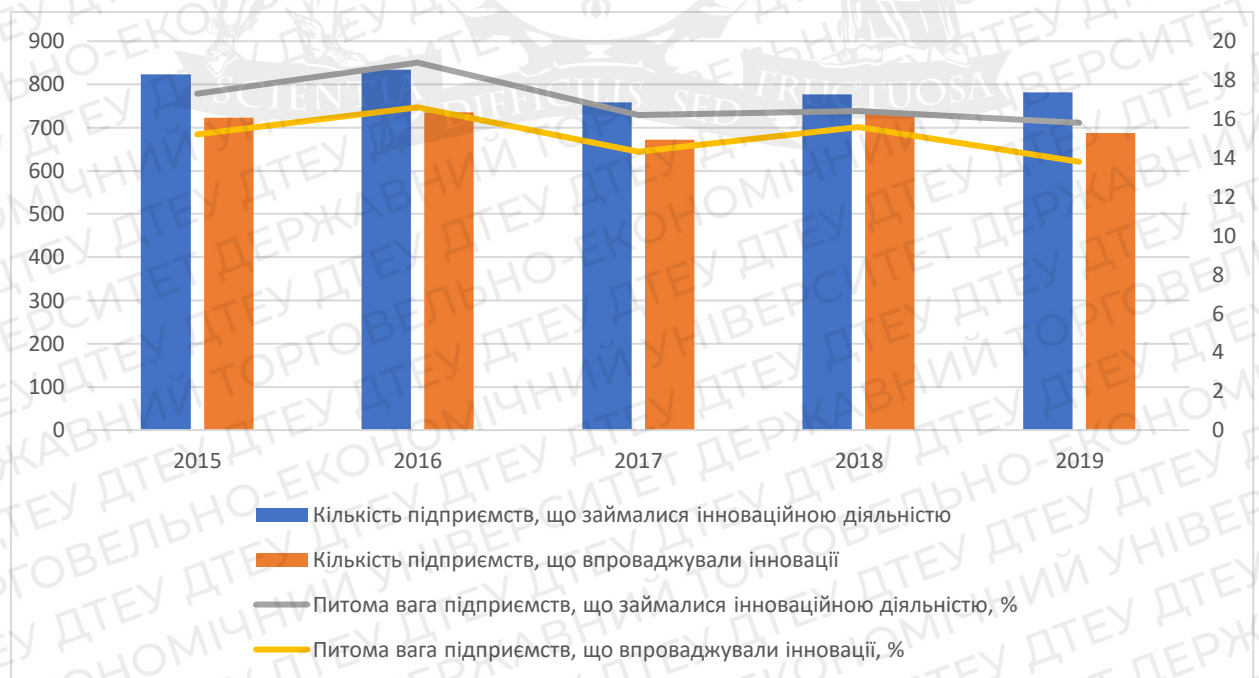

Рис. 2.1. Динаміка інноваційної активності промислових підприємств України у 2015-2019 рр.

Джерело: Державна служба статистики України [30]

У 2019 році промислові підприємства України витратили на інновації 14220,90 млн грн, з яких найбільше – на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (10185,11 млн грн). Загалом витрати підприємств на інновації збільшилися порівняно з 2017 роком, але в розрахунку у % до загального обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) даний показник значно знизився з 1,3% в 2011 році до 0,4-0,5% в 2018 та 2019 роках відповідно. Також, скоротилися витрати на інновації промислових підприємств у % до загального обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) з 59,9% у 2015 році до 41,5% у 2019 році.

Фінансування інновацій відбувалося переважно за рахунок самих підприємств – майже 88%. Кошти держбюджету отримали 6 підприємств (3,9%), іноземних інвесторів – 3 підприємства (0,3%)[30].

Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств України є їх власні фінансові ресурси. У 2019 р. 87,7% промислових підприємств України використовували власні ресурси для фінансування інноваційної діяльності; 6,0% – кредитні ресурси; 3,9% – кошти державного бюджету; 0,8% - кошти місцевих бюджетів; 0,5% – кошти вітчизняних інвесторів; 0,3% – кошти іноземних інвесторів; 0,8% – інші джерела [30]. Переважання власних коштів підприємств у структурі витрат на інновації за джерелами фінансування обумовлює їх нестійку динаміку, оскільки обсяг фінансування залежить від прибутку та рентабельності діяльності даних підприємств.

Найбільша кількість інноваційно-активних підприємств знаходиться в Києві (88), Харківській (116), Дніпропетровська (64), Запорізькій (47) та Львівській областях (44) (Додаток Ж).

У 2019 р. активними у запровадженні інновацій були підприємства з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (47,6% до загальної кількості підприємств підгалузі); комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (34,4%); інших транспортних засобів (28,0%); напоїв (24,5 %). Саме підприємства даних галузей є лідерами за

виробництвом інноваційної продукції та впровадженням нових технологій, оскільки їх інноваційний потенціал спричинений високою науковістю, наявністю висококваліфікованих кадрів, більшими, порівняно з підприємствами інших галузей, обсягами витрат на інноваційну діяльність та впровадження інновацій [30].

До 2019 року обсяг впровадження інноваційних видів продукції на промислових підприємствах України перевищував обсяг впровадження нових технологічних процесів. Так, наприклад, 2002 р. таке перевищення було найбільшим і становило 20 разів. У 2019 р. промисловими підприємствами України впроваджено 2148 найменування інноваційної продукції, 2318 інноваційних процесів (рис. 2.2.).

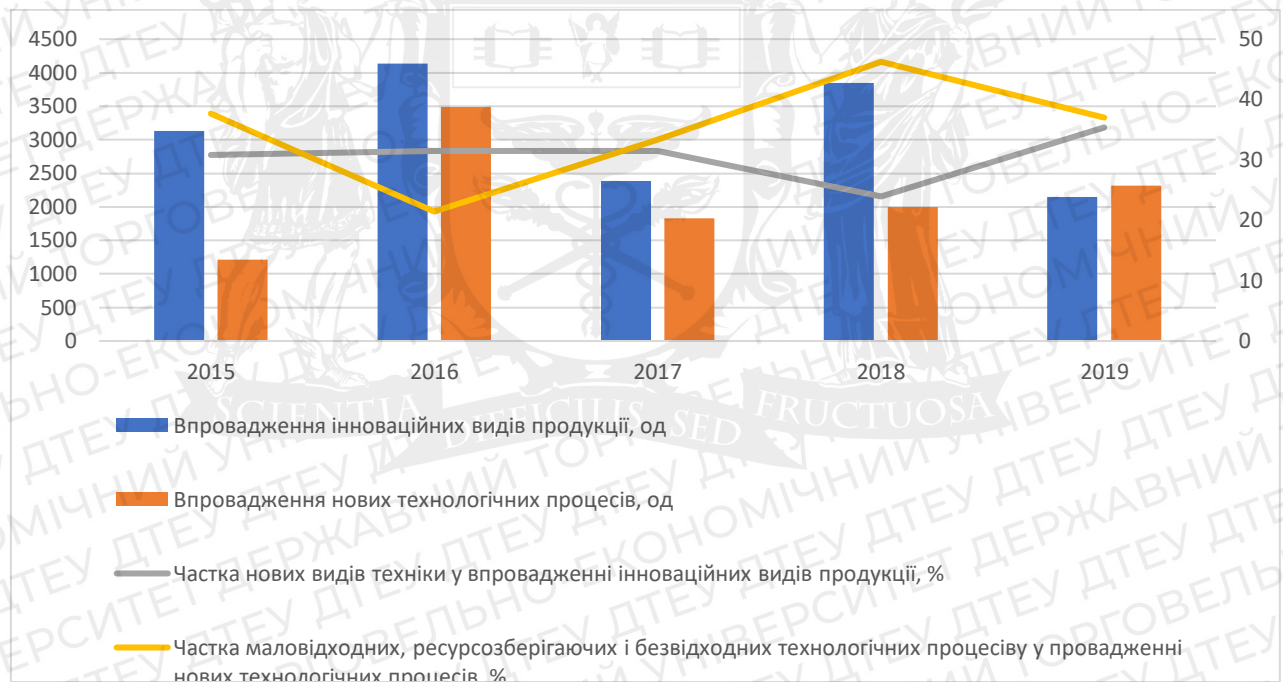

Рис. 2.2. Впровадження інновацій на промислових підприємствах України у 2015-2019 рр.

Джерело: Державна служба статистики України [30]

У 2019 р. найбільша питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової була в таких галузях: виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (41,3%) та виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (23,7%).

За підрахунками Держаної служби статистики, частка витрат на виконання наукових і науково-технічних робіт у ВВП у 2018 р склала 0,47%, що є набагато менше ніж за попередні десять років. Так, наприклад, у 2010 році даний показник склав 0,75%. До прикладу, в ЄС середнє значення цього показника у 2018 році становило 2,12%, а лідерами серед європейських країн є Німеччина (3,13%), Словенія (1,95%), Чехія (1,93%) та Угорщина (1,53%) [30].

Серед найбільших інноваційних компаній України можна виділити: Фармак, Агрохолдинг МХП, «Агро-Регіон», Метінвест Діджитал, «Київстар», Мoneuveo, МТСБУ, WOG, ДТЕК Нафтогаз, «Оболонь», «Ензим», будівельна група «Синергія», Укргазбанк, 104.ua [32]. В основному, це компанії у сфері агропромислового комплексу, ІТ, комунікацій та зв'язку, банківських та страхових послуг, галузі виробництва продуктів нафтоперероблення, харчових продуктів та будівництва.

Отже, незважаючи на те, що останніми роками спостерігається позитивна динаміка інноваційної активності промислових підприємств України, її рівень залишається низьким. Динаміка кількості інноваційно активних підприємств та їх питома вага у загальній кількості промислових підприємств свідчить про негативні тенденції в інноваційній сфері, що підтверджується статистичними даними, також більша частина даних підприємств орієнтована на впровадження саме технологічних інновацій, не приділяючи при цьому достатню увагу нетехнологічним (маркетинговим та організаційним) інноваціям. Також, однією з проблем вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу є недостатній обсяг фінансування інноваційної діяльності. Державі необхідно розробити дієву програму підтримки і стимулювання інноваційно активних підприємств та створити сприятливий інвестиційний клімат, аби залучити іноземні кошти в розвиток інновацій.

2.2. Напрями підтримки ICC Ukraine інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу

ICC UKRAINE підтримує інноваційну діяльність підприємств шляхом пошуку грантів на її розвиток. Так, наприклад, справжнім проривом в екологічних проектах, які зараз активно втілюються в життя є кроки у поширенні технології «HydroFLOW». З підключенням до цієї програми ICC UKRAINE, цією технологією почали користуватися флагманські підприємства. 08 грудня 2020 р. у м. Енергодар Запорізької області у рамках Програми впровадження на ринку України провідних технологій у сфері енергоефективності та екології, що просувається ICC UKRAINE та, відповідно до раніше досягнутих домовленостей із керівництвом ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ», завершився другий етап виробничих випробувань британського обладнання електронної водопідготовки «HydroFLOW» на насосному агрегаті гідроцеха Запорізької атомної електростанції. Проект «HydroFLOW» - один з найкращих прикладів, як під кураторством ICC UKRAINE інновації впроваджуються в реальний сектор економіки [33, 34].

Також, ICC UKRAINE є партнером і організатором багатьох бізнес-форумів, присвяченим зокрема і інноваціям. Серед них: Міжнародний інноваційний бізнес-форум «SMARTINVEST – 2019: конвергенція науки та бізнесу», бізнес-форум «ІННОВАЦІЇ В КОМУНІКАЦІЯХ» 2018, тощо.

При підтримці інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу, варто пам'ятати саме про їх пріоритетні напрямки. Так, саме постановою КМУ від 28 грудня 2016 р. № 1056 було затверджено середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2017-2021 роки, а саме [35]:

- Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії;

- Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки;
- Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій;
- Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;
- Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;
- Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;
- Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.

Більше того, важливо щоб в країні був розвинений захист прав інтелектуальної власності. Належна охорона прав ІВ часто є передумовою того, щоб іноземні інвестори розкривали технології ліцензіатам з країн, що розвиваються, особливо у сферах, в яких технології дуже легко скопіювати, таких як програмне забезпечення і фармацевтика, а відтак, вона може збільшити шанси на приваблення інвестицій у статутний капітал або інвестицій без володіння акціями (наприклад, ліцензування). ІВ може також бути засобом заохочення місцевих компаній до проведення незалежних досліджень, оскільки компанії більш схильні вкладати ресурси у НДДКР та технологічне вдосконалення, якщо їхні інновації охороняються. Окрім цього, ефективна охорона ІВ також приваблює венчурні інвестиції, пов'язані з НДДКР і комерціалізацією інноваційних товарів і послуг.

Дохід фірм може значно зрости завдяки інноваціям, які охороняються правом ІВ. У середньому, «патентна надбавка», пов'язана із запатентованими винаходами, порівняно з незапатентованими, складає від 180 % до 240 %, залежно від галузі економіки. Іншими словами, патенти в середньому подвоюють вартість винаходу. Чим вища цінність патенту, тим більше НДДКР із цим пов'язано. Збільшення «патентної надбавки» на 10 %

призводить до 6 % зростання витрат на ведення бізнесу і НДДКР. Відтак, володіння правами ІВ стало ще важливішим у контексті стратегій діяльності інноваційних фірм [36].

Саме з метою захисту прав ІВ ICC Ukraine пропонує такі продукти та сервіси, як:

- «BASCAR» – «бізнес проти контрафактної продукції та піратства» – захист прав інтелектуальної власності.
- Міжнародний арбітражний суд при МТП як ефективний інструмент захисту інтересів національних товаровиробників у провідній міжнародній арбітражній установі.

Оскільки для ICC Ukraine особливий інтерес представляють пропозиції щодо вдосконалення діяльності в підтримці підприємств малого бізнесу та стимулювання інновацій, вважаємо за доцільним надати певні рекомендації щодо покращення діяльності в даній сфері. Рекомендації щодо стимулювання та підтримки інноваційної діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу з боку ICC Ukraine наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Можливі напрямки стимулювання інноваційної діяльності
Українським національним комітетом ICC та шляхи їх реалізації

Напрямок діяльності	Шляхи реалізації
Сприяння співпраці вітчизняних підприємств з іноземними партнерами	• пошук міжнародних компаній-партнерів для реалізації спільних інноваційних проєктів з українськими підприємствами; • допомога міжнародним компаніям щодо пошуку актуальних інноваційних проєктів від українських компаній; • проведення тематичних заходів: семінарів, тренінгів, конференцій, бізнес форумів, круглих столів, презентацій українських та міжнародних компаній по всій території України; • організації зустрічей представників українських підприємств, які займаються інноваційною діяльністю з міжнародними компаніями та органами влади (як державної так і регіональної);
Допомога у пошуку інвесторів та фондів для фінансування інноваційних проєктів	• підбір міжнародних фондів та інвесторів, які б могли фінансувати інноваційні проєкти українських компаній; • вивчення проєктних пропозицій українських підприємств та компаній для їх участі у програмах та проєктах підтримки бізнесу від міжнародних організацій;

Продовження табл. 2.1.

Надання допомоги у веденні діяльності інноваційно активним підприємствам	• надання консультативної підтримки інноваційно-активним підприємствам України; • комплексний супровід щодо підготовки, подачі та подальшої реалізації проєктних пропозицій від українських компаній; • захист прав та інтересів суб'єктів інноваційної діяльності.
Дослідження інноваційного потенціалу вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу та надання пропозицій	• аналіз даного сегменту ринку та відповідного законодавства; • підготовка проєктних пропозицій (презентації проєктів та компаній, інвестиційні пропозиції, пропозиції з продажу бізнесу, підготовка бізнес-планів); • ведення реєстру відкритих актуальних програм, проєктів, тендерів, пов'язаних з інноваціями;

Джерело: розроблено автором

Таки чином, можна зробити висновки, що ICC Ukraine має послідовно відстоювати позицію, суть якої полягає в тому, що майбутнє - за інноваційною промисловою політикою, заснованою на принципах приватно-державного партнерства. Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine) повинен сприяти зростанню національної економіки України, її інноваційної та інвестиційної привабливості, а для цього використовувати свої бізнес-зв'язки для пошуку грантів для підтримки саме інноваційного потенціалу. Також, ICC Ukraine необхідно здійснювати підтримку пріоритетних напрямів інноваційної діяльності державного, галузевого, регіонального й місцевого рівнів та активно проводити діяльність в сфері захисту прав ІВ.

Переведення економіки на інноваційний напрям діяльності вимагає системного підходу. Головне, щоб усі причетні до цього ланки, такі як держава, недержавні установи/організації та безпосередньо підприємці були зацікавлені в інноваціях і рухалися в одному напрямку.

Висновки до розділу 2

Таким чином, підсумовуючи розділ 2, можна зазначити, що інноваційна діяльність вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу не є стабільною і значно відстає від показників інших країн світу.

У зв'язку з цим Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine), спільно із державними органами, повинен сприяти зростанню національної економіки України, її інноваційної та інвестиційної привабливості. А для цього повинні проводитися тематичні заходи: конференції, бізнес форуми, круглі столи, презентації підприємств, тощо, надаватись консультації, вестися реєстр відкритих актуальних програм, проєктів, тендерів, пов'язаних з інноваціями та використовуватися бізнес-зв'язки для пошуку грантів для підтримки саме інноваційного потенціалу та багато іншого.

Також, ICC Ukraine необхідно здійснювати підтримку пріоритетних напрямів інноваційної діяльності державного, галузевого, регіонального й місцевого рівнів та активно проводити діяльність в сфері захисту прав ІВ.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Одним з головних базисів впровадження успішної інноваційної політики суб'єкта міжнародного бізнесу є наявний інноваційний потенціал, як сукупність різних ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності, в тому числі - в повторному виробничому процесі, для створення системи економічних відносин і формування загальної інноваційної спроможності різних суб'єктів господарської діяльності.

Провівши дослідження інноваційної діяльності підприємств-суб'єктів міжнародного бізнесу можна зробити висновок, що інноваційна активність вітчизняних підприємств не є стабільною і значно відстає від показників інших країн світу.

У першому розділі роботи було досліджено теоретичні аспекти поняття «інноваційна діяльність». Для оцінки результативності інноваційної політики суб'єктів міжнародного бізнесу, були використані міжнародні рейтинги, в ході вивчення яких було виявлено, що найбільше у % до ВВП на НДДКР витрачають Ізраїль та Південна Корея, а у розрахунку в млрд. дол. США – США, Китай та Японія. За інноваційним індексом Блумберга та за прийманням інвестицій дані країни також займають лідируючі позиції. Що стосується ТНК, то найбільше на НДДКР витрачають Amazon, Alphabet та Volkswagen.

Подальшим кроком, в наступному розділі був проведений аналіз інноваційного потенціалу вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу, для цього були використані дані Державної служби статистики. Так, наприклад, бачимо, що станом на 2019 рік в Україні 782 інноваційно активних промислових підприємств. Це число є більшим, ніж за попередні два роки, але менше, ніж було до цього. Але, якщо перераховувати у % до загальної кількості промислових підприємств, то 2019 році це значення становило всього лише 15,8%, що є найменшим показником з 2011 року. Упровадженням інновацій у 2019 році займалося 687 підприємств, або 13,8% обстежених

промислових підприємств.

Загалом, українські підприємства витрачають на ведення інноваційної діяльності набагато менше чим більшість зарубіжних країн. До того ж, фінансування витрат на НДДКР відбувається переважно за рахунок самих підприємств – майже 88%. Кошти держбюджету отримали лише 6 підприємств (3,9%), а іноземних інвесторів – 3 підприємства (0,3%), що не є позитивною тенденцією.

Так у роботі були проаналізовані різні методи оцінки інноваційного потенціалу, як вітчизняних, так і іноземних суб'єктів міжнародного бізнесу, проте повинні бути враховані розбіжності у статистичному обліку і звітності різних країн світу, відповідні економічні та організаційні проблеми, статистичний облік і звітність.

Заключною частиною було проведення аналізу напрями підтримки ICC Ukraine здійснення інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів міжнародного бізнесу і надання відповідних рекомендацій. Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine) повинен проводити тематичні заходи: конференції, бізнес форуми, круглі столи, презентації підприємств, тощо, надавати консультації, вести реєстр відкритих актуальних програм, проектів, тендерів, пов'язаних з інноваціями та використовувати бізнес-зв'язки для пошуку грантів для підтримки саме інноваційного потенціалу та багато іншого. Проведення дослідження дозволило обґрунтувати заходи для сприяння зростання національної економіки України, її інноваційної та інвестиційної привабливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України № 40-IV від 4.07.2002 Із змінами, внесеними згідно із Законами від 16.10.2012. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Спіфанова І. Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність, складові та фактори впливу [Електронний ресурс] / І. Ю. Спіфанова, Д. О. Гладка // Економіка та суспільство. – 2018. – № 14. – С. 354–360. – Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua/>
3. Спіфанова І. Ю. Інноваційний потенціал як передумова сталого розвитку підприємства / І. Ю. Спіфанова, Д. О. Гладка // Інформаційно-методичне забезпечення функціонування соціально-економічних систем різного рівня : колективна монографія / за заг. ред. О. К. Єлісєєва. – Донецьк : ЛІРА, 2018. – С. 20–31.
4. Мірошніченко О. О., Зось-Кіор М. В. Управління інноваційним потенціалом суб'єктів підприємницької діяльності. Матеріали І Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції "Теорія і практика сучасної науки очима молоді", 26 березня 2020 р. Харків: ХНТУСГ, 2020. С. 16-17.
5. Погорелова Т. О. Проблеми при оцінюванні інноваційного потенціалу підприємства. Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції "Сучасний менеджмент: проблеми та перспективи розвитку", 29 травня 2020 р. Херсон: ХДАУ, 2020. С. 359-361.
6. Войнаренко, М.П. Інноваційний потенціал промислових підприємств: сутність, структура, особливості оцінки та перспективи розвитку / М.П. Войнаренко, Р.В. Скалюк // Вісник Хмельницького національного університету. Екон. науки. – 2008. – № 1 (2). – С. 7 – 12.
7. Гриньов А. В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства / А. В. Гриньов // Проблеми науки. — 2003. — № 12. — С. 12—17.

8. Захарченко, В.І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. / В.І. Захарченко, Н.М. Корсікова, М.М. Меркулов – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
9. Miller B. Innovative development and network management / Miller B. // The Problem of Method and the Practice of Management Research. – 2011. – №9 – С.25.
10. Овечкіна, О.А. Огляд методів оцінки рівня інноваційного потенціалу економічних суб'єктів / № 4. – С. 130 – 140.– 2007. – О.А. Овечкіна, К.В. Іванова // Економічний вісник Донбасу.
11. Радзівіло, І.В. Механізм формування інноваційного потенціалу промислового підприємства: структуризація та ідентифікація елементів [Електронний ресурс] / І.В. Радзівіло // Електронне фахове видання. Режим доступу:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1%EF%80%AD%C2%AB%D0%95%D1%84%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%C2%BB.%20&z=1295>.
12. Чабан В.Г. Складова інноваційної інфраструктури: венчурний капітал / В.Г. Чабан // Фінанси України. – 2004. - №4. - .с39
13. Шульгіна Л.М. Сучасні концепції стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства / Л.М. Шульгіна, В.В. Юхименко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – №3. – Т.2. – С.79-84.
14. Шилова О. Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління / О. Ю. Шилова, Є. С. Чермошенцева // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2012. - № 1. - С. 220-227. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mimi_2012_1_28.
15. Balabanov Y. (2006). Innovatsionnyy menedzhment [Innovative Management]. Sankt-Peterburg: Piter, – 2000. – 432 с
16. Сидорчук І. П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства / І. П. Сидорчук //

Економіка і регіон. - 2014. - № 2. - С. 97-101. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2014_2_18.

17. Володін С. А. Теоретичні засади формування і реалізації інноваційного потенціалу в розвитку економіки / С. А. Володін, О. І. Чекамова // Економіка АПК. - 2017. - № 5. - С. 65-72. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2017_5_12.

18. Глушенкова А.А. Структура інноваційного потенціалу підприємств сфери телекомунікацій та інформатизації / Глушенкова А.А. // Економіка. Менеджмент. Бізнес». - 2016. - № 4 (18). - С. 100-106.

19. Верба В.А., Новікова І.В. Методичні рекомендації з оцінки інноваційного потенціалу підприємства / Проблеми науки. - 2003.- №3

20. Концептуальна основа розвитку інноваційного потенціалу підприємства / О. С. Чмельова, О. Ю. Татарчук // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2013. - № 67. - С. 11-18.

21. Верхоглядова Н. І. Методичний підхід до визначення інноваційного потенціалу підприємства [Електронний ресурс] / Н. І. Верхоглядова, І. О. Каширнікова // Ефективна економіка. - 2013. - № 11. - Режим доступу: www/economy.nauka.com.ua/?op+18lz=2458. Вострякова В.Ю. Розвиток інноваційного потенціалу підприємства. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/d-26.006.03/2016/Diss_Vostriakova.pdf

22. Глобальний інноваційний індекс [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81

23. GLOBAL INNOVATION INDEX 2020 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf

24. Gross domestic spending on R&D [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://data.oecd.org/rd/gross-domestic-spending-on-r-d.htm>

25. [South Korea Leads World in Innovation as U.S. Exits Top Ten](https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-03/south-korea-leads-world-in-innovation-u-s-drops-out-of-top-10)
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-03/south-korea-leads-world-in-innovation-u-s-drops-out-of-top-10>
26. Global Innovation 1000 | Most Innovative Companies | Strategy&
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://www.strategyand.pwc.com/gx/en/insights/innovation1000.html>
27. World Investment Report 2020 [Електронний ресурс]. Режим доступу:
https://unctad.org/system/files/official-document/wir2020_en.pdf
28. Денисова О.О. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та структура [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/38-vosma-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-konferentsiya-naukova-dumka-suchasnosti-i-majbutnogo/100-innovatsijnij-potentsial-pidpriemstva-sutnist-ta-struktura>
29. Циліорик Г.І. Інноваційна діяльність в умовах економічної конкуренції / Г.І. Циліорик // Науково-виробничий журнал «Облік і фінанси АПК». 2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/innovaciyna-diynalist-v-umovah-ekonomichnoi-konkurencii.html>
30. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність в Україні» 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/09/zb_nauka_2019.pdf
31. Бубенко П.Т. Інституційна динаміка просторової організації економічного розвитку: [монографія] / П.Т. Бубенко. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 295 с.
32. Топ-25 інноваційних компаній України [Електронний ресурс]. Режим доступу:
https://www.dsnews.ua/ukr/vlast_deneg/top-25-innovacionnyh-kompaniy-ukrainy-02112020-404651
33. ПРОЕКТ «HYDROFLOW» – НАЙКРАЩИЙ ПРИКЛАД, ЯК ПІД КУРАТОРСТВОМ ІСС UKRAINE ІННОВАЦІЇ ВПРОВАДЖУЮТЬСЯ В РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://iccua.org/proekt-hydroflow-najkrashhij-priklad-yak-pid-kuratorstvom-iss-ukraine-innovatsiyi-vprovadzhuyutsya-v-realnij-sektor-ekonomiki/>

34. ЩОДО ЗАВЕРШЕННЯ ДРУГОГО ЕТАПУ ВИПРОБУВАНЬ ОБЛАДНАННЯ «HYDROFLOW» НА ЗАПОРІЗЬКІЙ АТОМНІЙ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://iccua.org/shhodo-zavershennya-drugogo-etapu-viprobuvan-obladnannya-hydroflow-na-zaporizkij-atomnij-elektrostantsiyi/>

35. Уряд визначив 8 пріоритетів інноваційної діяльності на 2017-2021 роки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://m.day.kyiv.ua/uk/news/181017-uryad-vyznachyv-8-priorytetiv-innovaciynoyi-diyalnosti-na-2017-2021-roky>

36. Розвиток і захист інтелектуальної власності в Україні. ICC-Ukraine [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://intellect21.cdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/Ukraine_IP_Report_UKRAINE_LR.pdf

37. Стадник, В.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / В.В. Стадник, М.А. Йохна. - Київ: Академвидав, 2006. - 464 с.

38. Федулова Л.І. Інноваційний потенціал підприємства як фактор забезпечення результативності реструктуризації / Л.І. Федулова, М.О. Колош // Наукові праці МАУП. – 2007. – Вип. 3. – С. 48.

Варіанти трактування поняття «інноваційний потенціал підприємства»

Автор(и), джерело	Визначення поняття «інноваційний потенціал підприємства»
Інноваційний потенціал - як сукупність ресурсів та можливостей	
Закон України «Про інноваційну діяльність» [1]	Сукупність науково-технологічних, фінансово-економічних, виробничих, соціальних та культурно-освітніх можливостей країни (галузі, регіону, підприємства тощо), необхідних для забезпечення інноваційного розвитку економіки.
Глушенкова А.А. [18, с. 101]	Наявність ресурсів у поєднанні з умовами, які забезпечують сукупну можливість підприємства генерувати нові знання та впроваджувати інновації.
Шилова О.Ю., Чермошенцева Є.С. [14, с. 222]	Результат наявності ресурсів (що характеризують кількість і якість факторів виробництва в певних умовах), залучених для досягнення поставлених цілей за допомогою існуючих методів регулювання і координації діяльності суб'єкта господарювання на засадах соціального менеджменту.
Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М.М. [8, с. 147]	Сукупність ресурсів, які безпосередньо беруть участь в інноваційному процесі, перебувають у взаємозв'язку, і факторів, що створюють необхідні умови для ефективного використання цих ресурсів з метою досягнення відповідних орієнтирів інноваційної діяльності і підвищення конкурентоспроможності підприємства в цілому.
Войнаренко М.П., Скалюк Р.В. [6, с. 12]	Деяка критична маса ресурсів господарюючого суб'єкта (інтелектуальних, науково-дослідних, інформаційних і т.д.), необхідна та достатня для його оптимального розвитку на основі постійного пошуку і використання нових сфер і способів реалізації ринкових можливостей, які відкриваються перед ним, що пов'язано з модифікацією існуючих і формуванням нових ринків збуту.
Стадник В.В., Йохна М.А. [37, с. 453]	Сукупність ресурсів та умов діяльності, що формують готовність і здатність організації до інноваційного розвитку.
Балабанов І.Т. [15, с. 128]	Сукупність різних видів ресурсів, включаючи матеріальні, фінансові, інтелектуальні, інформаційні та інші ресурси, необхідні для здійснення інноваційної діяльності.

Продовження таблиці

Верба В.А., Новікова І.В. [19, с. 87]	Сукупність інноваційних ресурсів, які перебувають у взаємозв'язку, та умовозабезпечуючих чинників (процедур), які створюють необхідні умови для оптимального використання цих ресурсів з метою досягнення відповідних орієнтирів інноваційної діяльності та підвищення конкурентоспроможності підприємства в цілому.
Лисін Б.К. [20, с. 13]	Сукупність науково-технічних, технологічних, інфраструктурних, фінансових, правових, соціальнокультурних та інших можливостей забезпечити сприйняття та реалізацію нововведень, тобто отримання інновації.
Кортов С.В. [20, с. 13]	Комплекс ресурсів, який містить кадри, матеріально-технічну базу, фінанси, менеджмент та інші, достатній для здійснення повного інноваційного циклу та задоволення встановлених потреб в інноваціях.
Шерстобітова Т.І. [20, с.13]	Сукупність різних видів ресурсів, включаючи матеріально-виробничі, фінансові, інтелектуальні, науковотехнічні та інші ресурси для здійснення інноваційної діяльності
Інноваційний потенціал – як міра готовності до інноваційної діяльності	
Федулова Л.І. [38]	Міра готовності організації виконати завдання, що забезпечують досягнення поставленої інноваційної мети, тобто міра готовності до реалізації проекту чи програми інноваційних стратегічних змін.
Володін С.А., Чекамова О.І. [17, с. 67]	Наявність та готовність до використання системи засобів і ресурсів при веденні інноваційної діяльності з метою одержання конкурентних переваг.
Баранчєв В.П. [21]	Міра готовності до виконання задач, що забезпечують досягнення поставленої інноваційної мети організації.
Тріфілова А.А. [20, с. 13]	«Міра готовності» підприємства здійснювати стратегію, орієнтовану на впровадження нових продуктів.
Гунін В.Н. [21]	Міра готовності виконати завдання, які забезпечують досягнення поставленої інноваційної цілі, тобто міра готовності до реалізації інноваційного проекту або програми інноваційних перетворень і впровадження інновації.
Поршнєв А.Г. [21]	Готовність до реалізації проекту або програми інноваційних стратегічних змін.

Продовження таблиці

Інноваційний потенціал – як здатність підприємства	
Тітова М.Н. [20, с. 13]	Здатність розглянутого об'єкта реального сектору забезпечити достатню ступінь оновлення факторів виробництва, їх комбінацій в технологічному процесу продукту, що випускається, організаційноуправлінських структур та корпоративної культури.
Андріанов Д.С. [20, с. 13]	Здатність системи до трансформації фактичного порядку речей в новий стан з метою задоволення існуючих, або тих що виникнуть потреб (суб'єкта-новатора, споживачів, ринку та інших)
Інноваційний потенціал – як система	
Радзівіло І.В. [11]	Складна динамічна система з одночасним урахуванням та поєднанням впливу факторів і чинників середовищ, внутрішніх та зовнішніх можливо-стей і здатностей, ефективності їх використання, принципів своєчасності та стратегічної направленості підприємства.

Інноваційний індекс Блумберга (Bloomberg Innovation Index) 2021

2021	2020	Річні зміни	Економіка	Загальний бал	Інтенсивність НДІКР	Додана вартість обробного сектору	Продуктивність праці	Щільність високих технологій	Ефективність вищої	Концентрація дослідників	Патентна активність
1	2	+1	Південна Корея	90,49	2	2	36	4	13	3	1
2	3	+1	Сінгапур	87,76	17	3	6	18	1	13	4
3	4	+1	Швейцарія	87,60	3	5	7	11	15	4	18
4	1	-3	Німеччина	86,45	7	6	20	3	23	12	14
5	5	0	Швеція	86,39	4	21	1	6	7	7	21
6	8	+2	Данія	86,12	8	17	3	8	22	2	23
7	6	-1	Ізраїль	85,50	1	30	18	5	34	1	8
8	7	-1	Фінляндія	84,86	11	12	17	13	14	10	10
9	13	+4	Нідерланди	84,29	14	26	14	7	25	8	9
10	11	+1	Австрія	83,93	6	9	15	23	16	9	15
11	9	-2	США	83,59	9	24	5	1	47	32	2
12	12	0	Японія	82,86	5	7	37	10	36	18	11
13	10	-3	Франція	81,73	12	39	12	2	26	21	16
14	14	0	Бельгія	80,75	10	23	16	15	43	14	13
15	17	+2	Норвегія	80,70	15	49	4	14	5	11	24
16	15	-1	Китай	79,56	13	20	45	9	17	39	3
17	16	-1	Ірландія	79,41	35	1	2	12	42	17	39
18	18	0	Великобританія	77,20	21	44	25	17	4	20	22
19	20	+1	Австралія	76,81	20	55	8	16	10	31	7
20	19	-1	Італія	76,73	26	15	28	21	41	25	12
21	22	+1	Канада	75,98	22	35	21	25	37	22	5
22	21	-1	Словенія	73,64	18	8	27	41	11	16	27
23	25	+2	Польща	73,38	33	19	34	19	28	33	30
24	26	+2	Росія	72,84	37	32	41	20	21	24	25

25	29	+4	Нова Зеландія	72,57	27	41	29	26	40	15	29
26	24	-2	Чехія	71,55	19	4	24	45	32	19	26
27	28	+1	Угорщина	70,73	23	14	32	24	53	28	48
28	23	-5	Ісландія	69,99	16	40	1	54	12	5	34
29	27	-2	Малайзія	69,68	24	10	46	27	50	42	31
30	30	0	Греція	68,47	34	48	43	29	9	26	47
31	33	+2	Іспанія	67,91	31	33	33	38	19	27	37
32	32	0	Румунія	66,72	57	22	30	22	20	50	40
33	35	+2	Туреччина	66,68	39	13	50	35	31	46	20
34	37	+3	Латвія	65,91	49	46	31	30	6	40	49
35	31	-4	Люксембург	65,59	32	45	11	47	60	6	6
36	40	+4	Тайланд	65,42	36	18	52	33	30	45	35
37	34	-3	Португалія	64,63	28	34	40	49	3	23	46
38	39	+1	Гонконг	64,06	42	60	10	31	46	30	17
39	36	-3	Естонія	63,77	25	28	19	54	8	29	51
40	38	-2	Литва	62,74	40	16	22	54	2	34	55
41	42	+1	Болгарія	61,34	47	31	47	37	39	36	50
42	47	+5	Мальта	59,51	51	51	23	42	24	37	38
43	44	+1	ОАЕ	58,89	29	36	26	50	49	43	41
44	41	-3	Словаччина	58,23	43	11	35	53	51	35	52
45	43	-2	Хорватія	57,68	38	37	38	52	33	38	54
46	46	0	Бразилія	57,21	30	59	54	32	48	51	43
47	50	+3	Пд. Африка	54,06	44	53	53	34	58	57	28
48	NR	-	Сербія	53,74	41	38	51	48	45	41	57
49	48	-1	Кіпр	53,64	52	58	42	36	38	48	59
50	54	+4	Індія	51,79	48	56	58	28	56	59	32
51	45	-6	Аргентина	51,56	54	42	49	43	55	49	53
52	55	+3	Катар	51,15	56	29	9	-	52	53	58
53	53	0	Саудівська Аравія	50,33	46	25	39	51	29	-	42
54	51	-3	Чилі	49,40	60	52	48	54	27	55	33

55	57	+2	В'єтнам	49,01	55	43	59	40	44	56	44
56	NR	-	Уругвай	47,91	58	47	44	-	59	58	19
57	52	-5	Туніс	47,76	50	50	57	46	54	47	56
58	56	-2	Україна	47,54	59	57	55	39	57	52	36
59	49	-10	Алжир	47,25	53	27	56	54	18	54	60
60	NR	-	Іран	46,35	45	54	-	44	35	44	45

Джерело: Bloomberg, International Labor Organization, International Monetary Fund, World Bank, Organisation for Economic Cooperation and Development, World Intellectual Property Organisation, United Nations Educational, Scientific Organization

Валові внутрішні витрати на НДДКР за 2008-2018 роки (% від ВВП)

Країна	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Австралія	-	2.182	2.114	-	2.094	-	1.877	-	1.787	-	-
Австрія	2.597	2.726	2.669	2.915	2.955	3.084	3.050	3.119	3.049	3.140	3.192
Аргентина	0.587	0.564	0.569	0.639	0.622	0.592	0.619	0.530	0.557	-	-
Бельгія	1.999	2.062	2.173	2.281	2.331	2.370	2.428	2.523	2.661	2.678	2.890
Великобританія	1.671	1.646	1.650	1.577	1.620	1.643	1.650	1.660	1.680	1.729	1.756
Греція	0.626	0.598	0.672	0.700	0.811	0.833	0.961	0.994	1.131	1.180	1.274
Данія	3.055	2.917	2.945	2.981	2.970	2.914	3.055	3.093	3.050	3.033	2.956
Естонія	1.389	1.566	2.285	2.109	1.713	1.421	1.457	1.246	1.280	1.404	1.611
ЄС (28 країн)	1.833	1.833	1.873	1.909	1.917	1.942	1.953	1.940	1.980	2.025	2.102
Ізраїль	4.133	3.935	4.015	4.161	4.096	4.174	4.265	4.512	4.816	4.941	4.934
Ірландія	1.608	1.592	1.561	1.561	1.566	1.523	1.183	1.169	1.237	0.997	1.228
Ісландія	2.595	-	2.414	-	1.702	1.948	2.197	2.128	2.105	2.041	2.345
Іспанія	1.364	1.360	1.333	1.299	1.275	1.242	1.222	1.190	1.210	1.243	1.251
Італія	1.218	1.218	1.202	1.262	1.301	1.338	1.339	1.366	1.370	1.426	1.448
Канада	1.917	1.825	1.787	1.772	1.705	1.714	1.693	1.729	1.669	1.563	1.538
Китай (КНР)	1.665	1.714	1.780	1.912	1.998	2.022	2.057	2.100	2.116	2.141	2.235
Колумбія	0.194	0.194	0.198	0.221	0.258	0.303	0.323	0.296	0.262	0.286	0.281
Корея	3.147	3.316	3.592	3.850	3.951	4.078	3.978	3.987	4.292	4.528	4.640
Латвія	0.451	0.610	0.696	0.663	0.612	0.688	0.623	0.440	0.515	0.641	0.640
Литва	0.830	0.786	0.905	0.895	0.950	1.031	1.044	0.842	0.896	0.942	0.992
Люксембург	1.677	1.503	1.463	1.273	1.303	1.264	1.302	1.298	1.269	1.211	1.192
Мексика	0.480	0.495	0.471	0.421	0.425	0.435	0.430	0.388	0.328	0.313	0.284
Нідерланди	1.666	1.704	1.881	1.916	1.930	1.976	1.985	1.997	1.983	2.164	2.163
Німеччина	2.743	2.730	2.806	2.882	2.836	2.878	2.930	2.941	3.068	3.130	3.176
Нова Зеландія	1.252	-	1.231	-	1.154	-	1.232	-	1.347	-	-
Норвегія	1.725	1.650	1.627	1.621	1.652	1.715	1.935	2.045	2.099	2.061	2.153
Південна Африка	0.836	0.737	0.735	0.734	0.725	0.771	0.798	0.819	-	-	-
Польща	0.661	0.721	0.746	0.881	0.871	0.940	1.003	0.964	1.034	1.210	1.324
Португалія	1.580	1.535	1.457	1.379	1.325	1.290	1.243	1.281	1.319	1.355	1.403
Росія	1.166	1.052	1.015	1.028	1.027	1.072	1.101	1.102	1.110	0.983	1.031
Румунія	0.444	0.457	0.498	0.484	0.388	0.382	0.488	0.480	0.503	0.501	0.478
Сінгапур	2.129	1.931	2.071	1.919	1.923	2.085	2.182	2.076	1.919	1.844	-
Словаччина	0.473	0.611	0.658	0.796	0.822	0.878	1.163	0.791	0.886	0.838	0.827
Словенія	1.812	2.051	2.413	2.561	2.565	2.365	2.196	2.011	1.866	1.951	2.044
США	2.813	2.735	2.765	2.682	2.710	2.718	2.717	2.760	2.813	2.826	3.067
Тайбей	2.832	2.804	2.902	2.955	3.010	3.007	3.051	3.154	3.283	3.462	3.499
Туреччина	0.809	0.799	0.800	0.832	0.818	0.861	0.882	0.945	0.960	1.035	1.064
Угорщина	1.131	1.138	1.186	1.261	1.387	1.349	1.347	1.190	1.332	1.533	1.478
Фінляндія	3.734	3.705	3.618	3.398	3.271	3.148	2.872	2.724	2.732	2.755	2.795
Франція	2.212	2.179	2.192	2.227	2.237	2.276	2.267	2.222	2.203	2.193	2.191
Чехія	1.294	1.337	1.556	1.782	1.900	1.973	1.929	1.680	1.791	1.930	1.942
Чилі	0.352	0.329	0.351	0.362	0.389	0.375	0.381	0.369	0.356	0.350	-
Швейцарія	-	-	-	3.186	-	-	3.372	-	3.293	-	-
Швеція	3.395	3.168	3.187	3.230	3.260	3.102	3.219	3.247	3.363	3.321	3.404
Японія	3.231	3.137	3.245	3.209	3.315	3.400	3.282	3.158	3.208	3.275	3.241
ОЕСР – Всього	2.292	2.254	2.283	2.276	2.298	2.319	2.310	2.302	2.342	2.379	2.475

Валові внутрішні витрати на НДДКР за 2008-2018 роки (млн дол. США)

Країна	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Австралія	-	21 417	21 560	-	22462	-	21152	-	21218	-	-
Австрія	10430	11151	11235	12354	12528	13163	13147	13 727	13749	14502	14944
Аргентина	4 278	4 527	4 843	5 379	5 366	4 980	5341	4483	4836	-	-
Бельгія	9490	10071	10796	11415	11717	12102	12651	13337	14338	14646	16043
Великобританія	41060	41219	41955	40706	42713	44453	45678	46847	48308	50373	
Греція	2357	2131	2174	2098	2355	2436	2 798	2888	3336	3547	3840
Данія	7843	7629	7804	7919	7964	7939	8518	8903	8959	9122	9192
Естонія	444	514	806	767	632	539	563	495	537	617	743
ЄС (28 країн)	335156	342284	355807	361716	363940	374737	386010	391306	410330	428513	390520
Ізраїль	9780	9832	10521	11162	11456	12115	12666	13932	15404	16346	16888
Ірландія	3703	3731	3671	3681	3742	3951	3840	3934	4503	3928	5084
Ісландія	378	-	346	-	257	301	355	367	379	382	450
Іспанія	22104	22081	21473	20296	19642	19397	19821	19889	20807	21873	22468
Італія	27770	28248	28064	28602	28940	29769	30003	31025	31628	33182	33840
Канада	26672	26175	26434	26677	26267	27160	27006	27848	27736	26497	26636
Китай (КНР)	183323	208781	237613	275272	309949	336668	366071	398952	429092	462578	514797
Колумбія	929	971	1064	1233	1509	1856	2037	1903	1706	1913	1919
Корея	49023	55173	61972	68026	72017	76705	76932	79375	88148	95462	100055
Латвія	195	251	305	302	285	327	306	220	267	347	355
Литва	569	546	667	685	753	846	874	723	802	874	963
Люксембург	820	771	769	667	708	716	770	802	798	786	791
Мексика	8791	9536	9414	8715	8919	9395	9578	8897	7690	7484	6778
Нідерланди	13493	13989	15684	15811	15902	16512	16913	17388	17771	19849	20166
Німеччина	94075	97562	104187	107463	106212	110179	114128	117110	125175	129647	131931
Нова Зеландія	1844	-	1 880	-	1843	-	2125	-	2507	-	-
Норвегія	4958	4886	5042	5200	5351	5534	6063	6260	6685	6863	7075
Південна Африка	5055	4594	4729	4828	4889	5297	5550	5714	-	-	-
Польща	5607	6334	6885	8261	8278	9233	10235	10137	11413	14059	16086

Португалія	4978	4921	4592	4168	3968	3894	3821	4015	4281	4514	4785
Росія	36087	34046	34257	36064	36685	38577	38819	38948	39921	36252	38549
Румунія	1710	1692	1882	1865	1548	1577	2091	2158	2421	2516	2502
Сінгапур	7180	7458	8503	8233	8650	9744	10504	10319	9954	9890	-
Словаччина	639	873	966	1192	1238	1360	1887	1311	1513	1487	1500
Словенія	1143	1312	1556	1608	1594	1511	1433	1354	1317	1434	1554
США	447957	446816	458697	454837	468063	481421	495094	511297	533313	551518	612714
Тайбей	24925	27302	29334	30485	31735	32983	33728	35399	37975	41105	42945
Туреччина	10653	11408	12691	13835	14758	16328	17739	19615	21418	23741	24827
Угорщина	2664	2698	2864	3000	3365	3410	3535	3193	3728	4510	4575
Фінляндія	8397	8598	8610	7974	7607	7292	6690	6521	6754	6914	7063
Франція	56059	56286	57865	58985	59590	61206	61646	61094	61962	62771	63658
Чехія	4138	4371	5176	5883	6240	6656	6855	6116	6803	7541	7903
Чилі	1120	1110	1256	1363	1522	1495	1552	1532	1493	1525	-
Швейцарія	-	-	-	15958	-	-	17855	-	18061	-	-
Швеція	13851	13693	14216	14324	14629	14288	15493	15953	16944	17061	17722
Японія	151613	153357	158438	159039	167572	172526	168546	163035	169213	173313	172614
ОЕСР – Всього	1080333	1096267	1136778	1148807	1179119	1216947	1240306	1262617	1320667	1371994	1452243

Джерело: Organisation for Economic Co-operation and Development

Основні показники інноваційної діяльності промислових підприємств

	2015	2016	2017	2018	2019
Кількість інноваційно активних промислових підприємств					
Усього, одиниць	824	834	759	777	782
% до загальної кількості промислових підприємств	17,3	18,9	16,2	16,4	15,8
Витрати на інновації промислових підприємств					
Усього, млн.грн	13813,7	23229,5	9117,5	12180,1	14220,9
% до загального обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг)	0,8	0,7	0,4	0,4	0,5
% до загального обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг)	59,9	...	51,5	49,0	41,5
Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси)					
Усього, одиниць	723	735	672	739	687
% до загальної кількості промислових підприємств	15,2	16,6	14,3	15,6	13,8
Кількість упроваджених у виробництво нових технологічних процесів промисловими підприємствами					
Усього, одиниць	1217	3489	1831	2002	2318
з них нових або суттєво поліпшених маловідходних, ресурсозберігаючих технологічних процесів	458	748	611	926	857
Кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами					
Усього, одиниць	3136	4139	2387	3843	2148
з них нових та/або вдосконалених видів машин, обладнання	966	1305	751	920	760
Обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг)					
Усього, млн.грн	23050,1	...	17714,2	24861,1	34264,9
% до загального обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг)	1,4	...	0,7	0,8	1,3

Джерело: Державна служба статистики України

**Кількість інноваційно активних промислових підприємств за
напрямами інноваційної діяльності за регіонами у 2019 році**

	Кількість інноваційно активних промислових підприємств		З них витрачали кошти на	
	усього, одиниць	% до загальної кількості промислових підприємств	Внутрішні НДР	Зовнішні НДР
Україна	782	15,8	122	69
Автономна Республіка Крим	...	...	...	...
області				
Вінницька	28	15,4	5	3
Волинська	11	10,4	-	-
Дніпропетровська	64	12,5	5	11
Донецька	27	13,0	5	5
Житомирська	24	14,0	2	-
Закарпатська	9	7,0	-	-
Запорізька	47	19,3	11	8
Івано-Франківська	22	16,9	3	1
Київська	41	11,9	4	3
Кіровоградська	20	19,4	3	1
Луганська	11	14,9	1	2
Львівська	44	12,8	7	2
Миколаївська	22	23,2	2	2
Одеська	33	16,5	3	1
Полтавська	32	16,6	7	5
Рівненська	20	13,9	2	2
Сумська	23	18,9	11	3
Тернопільська	29	29,9	2	-
Харківська	116	27,1	16	6
Херсонська	13	13,3	2	-
Хмельницька	10	6,6	-	-
Черкаська	30	18,6	5	1
Чернівецька	7	10,9	1	1
Чернігівська	11	8,7	3	-
міста				
Київ	88	16,3	22	12
Севастополь	...	...	...	...

Джерело: Державна служба статистики України